

SANDVIKENS KOMMUN
kommun@sandviken.se

2024-06-27

1 (18)

Dnr- SI 2024:1846

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Årsunda
Kyrkskola i Sandvikens kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Årsunda Kyrkskola* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Årsunda Kyrkskola* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och organisera det pedagogiska arbetet, tydliggöra personalens roller och ansvar och skapa strukturerade forum för samverkan.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla det främjande och förebyggande trygghetsarbetet för att upprätthålla en trygg skolmiljö.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera forum för sambedömning och bedömningsdiskussioner så att lärarna kan kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Ett sådant arbete behöver även omfatta en strukturerad samverkan kring bedömningsfrågor med lärare från andra skolenheter.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **31 mars 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 90304 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI-2024:1846) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Årsunda Kyrkskola* leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn genom resultatuppföljningar och möten med biträdande rektorn skaffar sig en bild av skolans resultat men har begränsad insyn i hur undervisningen bedrivs. Utifrån att resultaten analyseras beslutar rektorn om utvecklingsåtgärder som följs upp och utvärderas men inte i tillräcklig omfattning för att säkerställa att de överensstämmer med skolans aktuella behov. Dessutom är rektorns pedagogiska ledning och organisation otydlig, vilket försvårar för personal att samverka.

Rektorns uppföljning, analys och jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn och den biträdande rektorn regelbundet följer upp skolans resultat men har begränsad kännedom om hur undervisningen bedrivs på skolan. Rektorn har nyligen tillträtt sin tjänst och ansvarar för sju skolenheter i Sandvikens kommun. Till sin hjälp har rektorn en biträdande rektor som har verksamhetsansvaret för Årsunda kyrkskola förutom de ansvarsområden som rektor enligt lag inte kan delegera bort. Rektorn och den biträdande rektorn har avstämningar tillsammans en gång i månaden. Vid dessa tillfällen ges rektorn en nulägesbild via den biträdande rektorn och ledningsfrågor som ekonomi, resursfördelning och elevärenden diskuteras. Av granskningen framgår att rektorns och den biträdande rektorns insyn i undervisningen är begränsad, exempelvis hur lärare följer läroplanen eller hur värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Visserligen får den biträdande rektorn återberättat av lärare hur det går och vad lärarna gör i alla klasser en gång i veckan vid ledningsmöten. Lärare uttrycker dock att rektorn och biträdande rektorn skulle behöva få en större inblick i hur situationen faktiskt är och inte endast få det berättat i efterhand. Av både elever och lärare framgår att den biträdande rektorn sällan gör klassrumsbesök. Detta gör att den biträdande rektorn har liten kunskap för hur arbetet i klassrummet och klassrumssituationen fungerar. Av intervjuer med lärare framkommer att den biträdande rektorn inte heller är delaktig i det kvalitetsarbete som genomförs i lärarnas arbetslag. Den knapphändiga insynen i undervisningens genomförande försvårar för rektorn och den biträdande rektorn att följa upp undervisningens kvalitet. Till hösten är dock tanken att rektorn och den biträdande rektorn ska finnas med närmare verksamheten och kunna vara mer närvarande på skolan.

I arbetet med uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat är lärare och elevhälsans personal delaktiga. Den biträdande rektorn har en gång i veckan ett möte med arbetslagsledare i en så kallad beredningsgrupp, vilket består av en lärare för årskurs 4–6, en lärare för årskurs 1–3 och en lärare för förskoleklass och fritidsverksamheten. Den biträdande rektorn deltar även i elevhälsomöten en gång i veckan. Där får den biträdande rektorn vetskap om aktuella screeningresultat och dylikt. Vidare har skolan en resultatuppföljning två gånger per läsår som innefattar betyg, omdömen av elevernas prestationer samt resultat av kartläggningar. Uppföljning av värdegrundsarbetet sker genom enkätfrågor och samtal med eleverna. Därefter gör klassläraren en analys av resultaten och åtgärder sätts in. Exempelvis har en klass arbetat med temat ”stopp min kropp” vilket följts upp av skolkuratoren och mentorn genom en elevenkät för att ta reda på vad insatsen gett för effekt. Under läsåret har elevhälsoteamet också arbetat ihop med högskolan Gävle med insatser för att bland annat främja jämställdhet och motverka mobbing.

Granskningen visar att nya utvecklingsarbeten inte varit prioriterade under det aktuella läsåret. Därtill har skolans lokaler genomgått en omfattande renovering och skolledningen har tidvis under läsåret inte varit närvarande. De utvecklingsarbeten som genomförts under läsåret 2023/24 har fortsatt från tidigare läsår. Exempelvis så arbetar skolan med långsiktiga insatser för att främja läsning. Läsatsningen föranleddes av tidigare resultat från bedömningsunderlag och nationella prov i svenska. Skolans förstelärare ansvarar för att utvecklingsinsatserna görs enligt plan.

Vidare visar granskningen att åtgärder följs upp men inte i tillräcklig omfattning för att säkerställa att de överensstämmer med skolans och elevernas aktuella behov. Exempelvis har resurspersonal tilldelats i alla klasser förutom i årskurs 1 trots att det under läsåret också funnits behov av det i den klassen. Elevhälsan har fått ta del av den biträdande rektorns planering av resursfördelning inför kommande läsår och fått komma med förslag och önskemål. Den biträdande rektorn planerar att från och med hösten 2024 förstärka resurserna i lågstadiet. Rektorn menar att läs- och skrivutveckling ska ingå i den ordinarie undervisningen och inte vara specifika insatser som några i personalen ansvarar för. Rektorn uppger att skolan utifrån kunskapsresultaten behöver ta ett krafttag kring flera delar, bland annat genom att arbeta med ledarskapet i klassrummet.

Rektorns uppföljning har till viss del ett jämställdhetsperspektiv, dock saknar skolan ett medvetet och aktivt arbete kring frågor som rör jämställdhet. Av intervju med lärare och den biträdande rektorn framgår att kunskapsresultat jämförs mellan flickor och pojkar och om personalen ser skillnader analyseras dessa. Vissa skillnader mellan flickor och pojkar har framkommit i resultatanalyserna men den biträdande rektorn

säger att det är svårt att avgöra om skillnaderna beror på kön eller har andra orsaker, att det dessutom är ojämn könsfördelning i några klasser gör att statistiken kan vara missvisande. Rektorn har sett skillnader mellan könen vad gäller olika ämnen, exempelvis att flickor i årskurs 6 har lägre betyg i ämnena idrott och hälsa samt hem- och konsumentkunskap och att pojkar ligger efter utifrån kunskapsresultat i läsning i årskurs 1 och 3. Rektorn menar att orsakerna till dessa skillnader behöver tas upp till diskussion, exempelvis om skillnaderna kan bero på lärarnas bemötande eller förväntningar av elevernas prestationer. Sådana orsaksanalyser har i närtid inte skett på skolan under ledning av rektorn eller den biträdande rektorn. Det finns dock vissa inplanerade aktiviteter för att främja jämställdhet på skolan. Skolans elevhälsoteam håller pubertetsamtal med mellanstadieeleverna. Dessutom deltar skolan i ett pågående projekt med Högskolan i Gävle. Projektet fokuserar på olika värdegrundsfrågor och ger eleverna möjlighet att prata om känslor ur ett genusperspektiv. Vidare brukar lärarna diskutera bemötande och normer ur jämställdhetsperspektiv med varandra och även med eleverna vid uppkomna situationer. Detta sker dock inte under ledning av rektorn eller biträdande rektorn.

Rektorns ledning och organisation

Granskningen visar att lärarna till viss del ges förutsättningar till samverkan. Lärarna har avsatta tider varje vecka för pedagogisk planering och kvalitetsarbete. Samverkan sker både inom och mellan arbetslagen vilket ger möjligheter till kollegialt lärande och erfarenhetsutbyte. Dock har lärarna ingen regelbunden samverkan med speciallärare och specialpedagog för att exempelvis diskutera förebyggande insatser. Visserligen brukar specialpedagogen besöka klassrummen, observera och komma med idéer men lärarna och elevhälsan säger att de saknar forum för att prata om förebyggande insatser, elever och klassrumssituationer. I Skolenkäten¹ var den pedagogiska personalens svar kring uppfattningen om elevhälsans arbete relativt lågt skattat. Lärarna säger att den låga skattningen kan bero på elevhälsans otillgänglighet. Förut hade elevhälsan drop in-tider men i nuläget behöver lärarna fylla i ett formulär och boka en tid och ibland får de vänta en till två veckor innan de får träffa elevhälsan. Skolan har försökt få till ett samarbete mellan lärarna och elevhälsan tidigare, exempelvis att specialläraren och specialpedagogen skulle delta vid lärarnas möten, med det har schematekniskt inte fungerat detta läsår. Elevhälsan och lärare uppger att elevhälsans arbete i nuläget har fokus på åtgärdande insatser. Skolan har inte heller

¹ Skolenkäten är en del av Skolinspektionens granskning av landets skolor. Enkäten används för att få en bild av hur skolan upplevs av elever, undervisande lärare och vårdnadshavare. Enkätresultat 2023 frågeområdet elevhälsa: index 5,6 jämfört med samtliga deltagande skolenheter index 6,8.

något trygghetsteam. Nyss nämnda delar vill rektorn, biträdande rektorn, lärare och elevhälsan ändra på.

Granskningen visar att skolan har en hög andel legitimerade lärare och att det finns rutiner för att ta emot och introducera obehöriga lärare. Det finns ett dokument där nyanställd personal kan läsa om skolans rutiner och förhållningssätt och enligt skolans rutin har all ny personal ett introduktionssamtal och ett uppföljningssamtal med den biträdande rektorn. På grund av skolans renovering och byte av lokaler har rutinerna kring introduktionen inte blivit av detta läsår och lärare har fått ta ansvar för det själva. Den biträdande rektorn har dock i efterhand haft samtal med den lärare som nyanställts under det aktuella läsåret.

Granskningen visar att skolledningens ansvarsfördelning och skolans organisation är otydlig. Exempelvis framgår att elevhälsans funktion inte är tydlig för all personal och lärare upplever att det inte heller är tydligt vilken personal som ska hålla i vilka möten. Det finns lärare som fått se till att eleverna har tillgång till relevant utrustning i klassrummen, som möbler och skärmar trots att detta inte har legat på lärarnas ansvar. Skolan har en nyanställd rektor som under vårterminen 2024 arbetat med att sätta sig in i verksamheten. Lärarna har hittills, endast vid något tillfälle varit i kontakt med rektorn. Dock är lärarna vana vid att det organisatoriskt ser ut så och uppger att det även var så med rektorns föregångare. Rektor uppger att den biträdande rektorn, som ännu inte påbörjat rektorsutbildning, får handledning av en konsult för att bli stärkt i sin roll. Av intervju med lärare framgår dock att det finns "inofficiella ledare" på skolan som gör mycket av den biträdande rektorns arbete. Lärare upplever att ledningsansvaret till stor del läggs på dem, en tänkbar förklaring till att det pedagogiska ledningsansvaret lagts på lärarna är att skolan har många erfarna lärare som anses "klara sig själva". Enligt lärarna är det lärarna som till stor del leder det pedagogiska arbetet på skolan. Varken rektorn eller biträdande rektorn leder några pedagogiska möten eller diskussioner i nuläget.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektor behöver leda och organisera det pedagogiska arbetet, tydliggöra personalens roller och ansvar och skapa strukturerade forum för samverkan.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det pedagogiska arbetet på skolan inte leds av rektorn samt att roller och ansvar är otydliga. Det framgår att lärare har fått arbetsuppgifter som innebär ett ledningsansvar med anledning av rektorns bristande närvaro på skolan. Det finns visserligen fungerande forum för lärarsamverkan men

elevhälsans kompetens används inte till fullo genom att de inte deltar vid lärarnas möten och arbetar mestadels med åtgärdande insatser.

Det ingår i rektorns roll att leda och organisera det pedagogiska arbetet på skolan. I detta ingår att ge lärarna möjligheter att dela med sig av sin kunskap och att lära av varandra. Det handlar om att etablera en lärandekultur på skolan och att säkerställa att den kompetens som behövs finns för att förstå och omsätta skolans lärandeuppdrag. För att detta ska kunna genomföras behöver rektorn skapa olika team och funktioner med tydliga roller och mandat. Det är viktigt att personalen samarbetar bra och effektivt med varandra.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med den biträdande rektorn tydligt definierar skolpersonalens olika roller och ansvar och förankrar detta hos samtlig personal. Huvudmannen har en viktig roll för att stödja detta arbete. Vidare behöver rektorn organisera forum så att olika professioner möts, så att exempelvis lärarna och elevhälsan samverkar med varandra.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen på Årsunda kyrkskola är välstrukturerad, varierad och målfokuserad. Eleverna får aktivt lärarstöd och både stöd och utmaningar är anpassade efter deras olika behov och förutsättningar. I undervisningen ges eleverna också inflytande och har möjlighet att reflektera över sitt lärande.

Struktur, målfokus och aktivt lärarstöd

Granskningen visar att undervisningen på skolan är välstrukturerad och har en god variation av arbetsuppgifter. Genom lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare framgår att lektionerna följer en tydlig och välbekant struktur. Den

lektionsstruktur som används innehåller en lärarledd introduktion med instruktioner av det kommande lektionsinnehållet. Vidare tydliggör läraren för eleverna med vad och hur de ska arbeta, exempelvis skriver läraren ner vilka sidor som ska läsas och vad eleverna kan göra om de hinner bli klara. Lärarna tydliggör även hur länge eleverna ska arbeta med en uppgift genom att ställa en timer samt skriver start- och stopptider på tavlan. Lektionerna innehåller oftast en paus. När lektionen närmar sig sitt slut avslutar läraren med en sammanfattning, en ramsa, någon form av belöning eller utvärdering. Trots att lärarna har en liknande lektionsstruktur varierar lektionernas karaktär beroende på lärarens undervisningsstil och personlighet, exempelvis brukar en lärare börja lektionerna med att visa en så kallad "meme of the day", det vill säga en rolig bild och text som är viral på internet för att väcka elevernas intresse. En annan lärare brukar dela med sig av någon personlig händelse för att eleverna ska få "landa" en stund innan de börjar arbeta. Syftet med lektionen förmedlar lärarna på olika sätt exempelvis när de påbörjar ett nytt kapitel eller arbetsområde. Det gör lärarna bland annat genom att förmedla vilka mål eller delmål eleverna förväntas uppnå eller förklarar för eleverna vilken nytta eleverna kan ha av kunskaperna.

Det finns ett logiskt flöde på lektionerna. Det skapar lärarna genom att de varierar mellan lärarledda genomgångar, enskilt arbete, arbete i par eller grupparbete. Även arbetssätten och aktiviteterna varierar, exempelvis genom att läraren har muntliga genomgångar, egen läsning, skrivuppgifter, högläsning, filmklipp, diskussioner och quiz.

Granskningen visar även att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Lärarna är uppmärksamma på om eleverna inte kommer igång med uppgifterna, försäkrar sig om att eleverna förstår och förklarar vid behov uppgiften ytterligare. Vid en observerad matematiklektion kan eleverna välja mellan att få en lärarledd genomgång eller arbeta själva. Vid samtliga observerade lektioner går lärarna runt i klassrummet och hjälper elever och ibland tar resurspersoner med elever till grupprum. Elever berättar i intervju att de också uppmuntras till att stötta och hjälpa varandra. Eleverna uttrycker att de oftast får hjälp av lärarna när de räcker upp handen även om de ibland behöver vänta en stund eftersom lärarna har många elever i behov av hjälp.

Anpassningar, stimulans och förväntningar

Granskningen visar att lärarna anpassar undervisningen efter elevgruppen och elevers individuella behov och förutsättningar. Det finns olika hjälpmedel i klassrummen, exempelvis skärmar, hörselkåpor, datorer, inläsnings- och upplysningstjänster för eleverna att använda vid behov. Lärarna använder medvetna strategier för placeringen av både elever och sig själva i klassrummet. Klassrummen är avskalade med få visuella intryck och materialet är noggrant organiserat. Dessutom anpassar lärarna

undervisningens innehåll efter elevernas behov. Till exempel kan elever få dubbla genomgångar och fler tillfällen för repetition. Skolan har i några ämnen läromedel i olika svårighetsgrader, och i de ämnen där alla elever arbetar med samma bok eller innehåll skapar lärare olika nivåer själva i både lektionsuppgifter och prov. För vissa elever används bildstöd för att förtydliga. Vidare finns det extrauppgifter, exempelvis elevspel på datorn för elever som snabbt klara med de ordinarie uppgifterna.

Lärarna arbetar även med att stärka elevernas motivation och självförtroende. Detta gör lärarna bland annat genom att de tar in exempel i undervisningen som bygger på elevernas intressen och saker eleverna kan relatera till. Av observationer och intervjuer framgår att lärare uppmuntrar och peppar eleverna genom att uttrycka när eleverna jobbar bra och motiverar också eleverna att utmana sig själva. Lärare berättar att de ibland lägger ribban lite högre än vad eleverna tror de klarar av och de uppmuntrar eleverna till göra fler uppgifter eller utveckla sin text ytterligare. Lärarna ger också beröm och höjer elevernas framgångar för att öka deras självförtroende och för att eleverna ska få syn på deras utveckling.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

I undervisningen ges eleverna inflytande och möjlighet att reflektera över sitt lärande även om det oftast är läraren som brukar bestämma vad lektionen ska bestå av. Det framgår att eleverna kan få rösta och tycka till mellan olika sätt att göra uppgifter, exempelvis om de vill läsa eller skriva eller om de vill arbeta i par eller grupp och elever berättar att under vissa lektioner brukar lärarna skriva upp olika alternativ av aktiviteter de kan välja mellan. Vidare får eleverna utvärdera undervisningen på olika sätt. Ibland sker det genom att läraren ställer frågor till hela gruppen i slutet av lektioner, eller att eleverna gör tumme upp eller tumme ner. Eleverna gör också självskattningar där de får svara på frågor och genom detta kan läraren se vilka delar eleverna tyckte gick bra, respektive dåligt. Det framgår också att eleverna har både klassråd och elevråd där eleverna får föra fram önskemål och synpunkter, och utifrån elevers önskemål har bland annat nytt lekmaterial till skolgården köpts in.

Utöver Skolinspektionens skolenkät har skolan i nuläget inget metodiskt sätt att inhämta elevernas synpunkter kring undervisningen. Det finns exempelvis ingen enkät med frågor om hur eleverna upplever undervisningen.

Granskningen visar att eleverna har möjlighet att reflektera och vara delaktiga i sitt eget lärande. Exempelvis använder sig lärare av matriser som förtydligar förväntningar och vad eleven behöver kunna för att uppnå ett visst betyg och eleverna kan därigenom reflektera över skillnaderna mellan olika betygssteg. Vidare har lärarna regelbundna samtal med eleverna för att synliggöra elevernas progression och gör

jämförelser, exempelvis hur skrivandet utvecklats över tid. Vidare lägger lärarna bedömningar i skolans lärplattform vilket elever och vårdnadshavare har tillgång till.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna på Årsunda kyrkskola arbetar medvetet med att främja och förebygga studiero som också eleverna är delaktiga i. Studiero diskuteras med eleverna och också i personalgruppen för att komma fram till gemensamma regler och förhållningssätt. Det finns delvis ett arbete med att skapa trygghet för eleverna, genom att kartlägga och genomföra åtgärder men skolan arbetar bara till viss del med ett förebyggande trygghetsarbete.

Arbete för studiero

Granskningen visar att personalen arbetar på olika sätt för att lektionerna ska präglas av studiero på ett förebyggande och åtgärdande sätt. Utifrån relativt låga resultat under längre tid i kommunens elevenkäter är studiero ett skolövergripande utvecklingsområde. Arbetet med studiero innefattar bland annat att lärare gör medvetna val kring möblering och elevernas placering i klassrummet, att lärare uppmärksammar elever som förefaller passiva eller oengagerade i skolarbetet samt att lärarna använder en gemensam lektionsstruktur som bidrar till god arbetsro. Vidare är eleverna delaktiga i arbetet med att skapa studiero, då klassläraren återkommande pratar om studiero och klassrumsregler vid exempelvis klassråd. Lärarna använder olika åtgärdande strategier för att upprätthålla och vid behov återställa studieron, några lärare använder handtecken medan andra använder humor för att lugna eleverna. Av intervjuer med elever ger dock dessa strategier sällan långvariga resultat, och studieron varierar beroende på vilken lärare som har undervisningen. Även lärare

lyfter att studieron kan variera även om den blivit bättre på senare tid, eftersom de ägnat mycket tid i personalgruppen för att diskutera gemensamma regler och förhållningssätt. De nya lokalerna uppges också ha en positiv inverkan på elevernas studiero då det numera finns möjlighet att dela in eleverna i olika grupper.

Arbete för trygghet

Granskningen visar att det till viss del finns ett arbete med att skapa trygghet för eleverna. Skolan kartlägger elevernas upplevda trygghet, bland annat genom elevenkäter. När elevenkäter genomförts har resultaten sammanställts och åtgärder har vidtagits. Exempelvis gillade eleverna inte att duschutrymmena saknade väggar, en åtgärd är att duschbåsar numera finns i omklädningsrummen. En annan åtgärd är att det numera är fler rastvakter på skolgården då eleverna uttryckt att vissa platser på skolgården kändes otrygga. Sandvikens IF kommer också varje vecka och spelar fotboll med eleverna inom ramen för ett projekt i kommunen med syftet att agera goda förebilder. Vidare är trygghet en stående punkt på klassrådet för att regelbundet kartlägga elevernas upplevelser. Både lärare och elever uppges i intervjuer att skolan har en trygg miljö, även om språkbruket skulle behöva förbättras hos vissa elever.

Granskningen visar att även om skolan planerar för att genomföra vissa insatser, behöver skolan utveckla det främjande och förebyggande arbetet vad gäller elevernas trygghet på skolan. Personalen har pratat om att ha strukturerade rastaktiviteter och fadderverksamhet men det har inte hunnits med. En orsak till att trygghetsaktiviteter inte genomförts uppges bero på att skolan saknar ett trygghetsteam som planerar och strukturerar upp arbetet. Uppfattningen delas av rektorn som uppges att ett trygghetsteam behövs för att arbetet ska bli levande.

Skolans vidtagna åtgärder avseende trygghet och studiero kommer enligt biträdande rektor följas upp i slutet av vårterminen 2024.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla det främjande och förebyggande trygghetsarbetet för att upprätthålla en trygg skolmiljö.

Motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att skolan arbetar på olika sätt med att kartlägga elevernas upplevelser av trygghet och genomför åtgärder för att öka tryggheten, dock bedömer Skolinspektionen att skolans förebyggande och främjande

arbetet behöver utvecklas. Skolan behöver ha ett främjande arbete som är pågående och där eleverna görs delaktiga utan att något särskilt har inträffat. Ett förebyggande trygghetsarbete är avgörande för att skapa en säker och stödjande arbetsmiljö för alla elever och för att främja en positiv skolanda. Ett förebyggande och främjande trygghetsarbete syftar till att skapa en trygg arbetsmiljö för alla elever vilket möjliggör att varje elev utvecklas i sin fulla potential.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn tillsammans med personalen på skolan skapar ett trygghetsteam som strukturerar upp främjande och förebyggande trygghetsinsatser för läsåret som också följs upp. Det kan exempelvis handla om insatser för att skapa relationer, likabehandling, normmedvetenhet och trygghet. Arbetet kan göras på olika sätt, exempelvis genom faddergrupper, trivsel- och rastaktiviteter. Skolinspektionen ser att elevhälsans kompetens kan vara behjälplig i detta arbete.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i låg utsträckning.

Den sammanfattade motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att elevernas kunskapsresultat analyseras av rektorn till viss del. Vidare arbetar lärarna med kvalitetssäkring på olika sätt genom bedömningsdiskussioner och sambedömning men arbetet sker inte strukturerat och bygger på att lärarna själva tar kontakt med varandra. Möjlighet till sambedömning med lärare vid andra skolenheter finns men det sker inte ett organiserat samarbete med någon annan skola.

Diskussion och analys av omdömen och betyg

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultaten på skolan. Skolan följer upp elevernas resultat i arbetslagsmöten och analyserar resultaten två gånger per läsår genom att lärarna och biträdande rektorn fyller i en resultatanalysmall som är framtagen av förvaltningen i Sandvikens kommun. Av analysen framgår eventuella skillnader i omdömen och betyg mellan olika ämnen, årskurser och elevgrupper. Det görs till viss del analyser av lärarnas bedömning och

betygsättning. Rektorn säger att hen ställt frågor till lärarna om hur de kommit fram till sina bedömningar av elevernas kunskaper men inte fått tydliga förklaringar till detta. Rektorn anser att skolan behöver fördjupa sig i lärarnas bedömningsmetoder, exempelvis genom att undersöka hur lärarna gör sina bedömningar och hur de kollegialt samarbetar och stödjer varandra i deras bedömning och betygsättning.

Kvalitetssäkring av omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarna kvalitetssäkrar sin bedömning och betygsättning till viss del, men att arbetet inte är strukturerat. Lärarna använder sig förvisso av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar, bland annat används Skolverkets bedömningsstöd och lärandematriser. Vidare görs regelbundna screeningar på elever i exempelvis läsinlärning där resultatet används bland annat som ett stöd i bedömningsarbetet. När det är dags för bedömning och betygssättning av elever skapar lärarna tillfällen där de samarbetar och sambedömer. Exempelvis brukar lärarna, tillsammans med specialläraren, hjälpas åt att rätta nationella prov. Arbetet med kvalitetssäkring är dock inte organiserat av rektorn utan arbetet bygger på att lärarna själva tar kontakt med varandra. Vidare framkommer det i intervju med lärare att det finns lärare som saknar ämneskollegor inom skolenheten. Den biträdande rektorn uppger i intervju att lärarna har möjlighet till sambedömning med ämneskollegor på andra skolenheter, vilket ibland sker, men det finns inte något organiserat samarbete med någon annan skola i Sandvikens kommun där lärare har möjlighet att träffas och diskutera bedömning. Rektorn säger att sambedömning är ett område som ska utvecklas till hösten. Bland annat ska skolans förstelärare arbeta tillsammans med bedömningsfrågor. Rektorn påpekar också att det finns ett behov av kompetensutveckling inom detta område.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera forum för sambedömning och bedömningsdiskussioner så att lärarna kan kvalitetssäkra sina omdömen och betyg. Ett sådant arbete behöver även omfatta en strukturerad samverkan kring bedömningsfrågor med lärare från andra skolenheter.

Motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärare till viss del kvalitetssäkrar sin bedömning och betygsättning, dock är arbetet inte organiserat och det bygger på att lärare själva tar kontakt med varandra. Vidare saknar vissa lärare ämneskollegor på

skolenheten att diskutera bedömning och betygssättning med. Lärarna har visserligen möjlighet att ta kontakt med ämneskollegor vid andra skolenheter, vilket inte rektorn har skapat organisatoriska förutsättningar för. Eftersom rektorn inte organiserar tillfällen för lärarna att sambedöma och diskutera bedömningsfrågor finns en risk att kvalitetssäkring uteblir och att lärarnas bedömningar inte blir likvärdiga.

För att lärare ska kunna göra professionella bedömningar behöver lärare ges förutsättningar att kvalitetssäkra sin betygssättning på olika sätt och med hjälp av andra lärare, både inom och mellan skolor. Rektorn har en betydelsefull roll för att skapa dessa förutsättningar. Rektorn behöver ge lärare tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Ibland behöver huvudmannen bistå rektorn med att organisera arbetet mellan skolenheter, exempelvis om lärare saknar ämneskollegor inom skolenheten. Detta kan ske genom att skapa mötesplatser, såväl fysiska som digitala.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn organiserar forum för lärarna på Årsunda kyrkskolan att sambedöma och diskutera bedömningsfrågor såväl inom skolenheten som tillsammans med lärare från andra skolor inom Sandvikens kommun. Huvudmannen har en viktig roll i att stödja rektorn vid organiseringen av sådana forum.

Beslutet har fattats av utredaren Ann-Sofie Andersson.

Utredaren Kajsa Wennberg har varit föredragare i ärendet. I handläggningen av ärendet har även utredarna Jasmine Johansson och Eva Ahlman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Tre gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med biträdande rektor.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7-8 maj 2024. Besöket genomfördes av utredarna Kajsa Wennberg och Jasmine Johansson.

Årsunda kyrkskola är en kommunal grundskola belägen i Sandvikens kommun och bedriver verksamhet inom förskoleklass, fritidshem och grundskolans årskurs 1-6. Denna granskning omfattar grundskolans årskurser 1-6 där 111 är elever inskrivna vid skolenheten vid granskningstillfället. Skolan leds av en rektor och en biträdande rektor. Vidare arbetar en elevhälsa på skolenheten där bland annat speciallärare, specialpedagog och skolkurator ingår. Vid granskningstillfället innehar tio av skolans elva lärare lärarlegitimation.